

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. maja 2013

OBVESTILO

Založenost tal z vodo je bila v večjem delu države ugodna, s presežno vodno bilanco. Izjema je bil osrednji del Štajerske in SV države, kjer je bila vodna bilanca že negativna, kar je bilo najbolj opaziti na plitvih in peščenih tleh, na katerih je bilo potrebno zahtevnejšim kmetijskim kulturam vodo dodajati. Začela se je košnja trave za silažo, pogoji za sušenje s prenizkimi temperaturami zraka so bili le občasno ugodni. Prenizke temperature zraka so bile neugodne tudi za zorenje jagod. Razmere so se izboljšale v drugi polovici dekadne, ko so bile temperature zraka spet bližje normalnim vrednostim ali celo nekoliko nad njimi.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Ob prehodu deževne fronte sredi druge dekadne maja, se je precej ohladilo, najvišje dnevne temperature zraka so zmogle le do okoli 17 °C, celo na Obali le do 20 °C. Suhi dnevi so bili sicer toplejši, kljub temu so bile povprečne dekadne temperature zraka med 10 in 15 °C, na skrajnem JZ in SV delu Slovenije pa do 17 °C. Povprečne dekadne temperature zraka so bile v večjem delu države do 1,5 °C pod povprečjem, na osrednjem Štajerskem in v SV Sloveniji, pa do 0,6 °C višje od povprečja.

Največ dežja, več kot 100 mm, je v drugi majski dekadi padlo na skrajnem SZ države, 60 do 80 mm pa na Obali in v večjem delu osrednje in JV Slovenije. Količina dežja se je proti SV zmanjševala. V večjem delu Štajerske in v SV Sloveniji je padlo le še dobrih 10 mm dežja. Tudi odstopanja količine padavin od dolgoletnega povprečja so bila največja v zahodni Sloveniji. Na Goriškem in Vipavskem je padlo 150 % več padavin kot povprečno. Tudi v osrednji Sloveniji je padla nadpovprečna količina padavin, na V in SV Slovenije pa so bile padavine za več kot polovico manjše od povprečja. Podobno je bila tudi osončenost manjša in podpovprečna v zahodni polovici države, na SV pa je bilo izmerjenih dobrih 90 sončnih ur oziroma 10 do 20 % več kot povprečno.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Največ vode, okoli 4,0 mm na dan, je izhlapelo na osrednjem Štajerskem, v SV Sloveniji in na Obali, drugod večinoma med 3,0 in 3,5 mm vode. Skupna količina izhlapele vode se je gibala med 30 in 40 mm, le v hribovitih predelih je bila nekoliko manjša.

STANJE RASTLIN

Do konca druge dekadne maja so trave latile povsod po državi, začela se je košnja za silažo. Razmere za sušenje so bile primerne le v suhih dneh, ko je izhlapelo več kot 4 mm vode na dan, kar je omogočalo, da je bila trava naslednji dan po košnji primerna za siliranje. Takih dni v drugi dekadi maja ni bilo na pretek, 5 do 6 dni je bilo deževnih, izhlapevanje pa le tri dneve višje od 4 mm.

Zaloga vode v tleh je bila večinoma dobra, še posebno v osrednji in zahodni Sloveniji, kjer so padavine dobro namočile tla. Podobno tudi v Savinjski dolini in na celjskem, nekoliko manj izdatne so bile padavine na osrednjem Štajerskem. Na Ptujsko-Dravskem polju je bilo potrebno zahtevne zelenjadnice, predvsem solato in zelje, enkrat do dvakrat namakati. V severovzhodni Sloveniji pa se je vodni rezervoar v tleh izčrpal do nivoja težje dostopnosti, padavine pa talnega vodnega rezervoarja niso povsem normalizirale.

Kljub temu so bile razmere za rast v severovzhodni Sloveniji ugodne. Za ječmenom je sklasiła tudi pšenica. Obe ozimini imata v tej razvojni fazi že globlji koreninski splet tako, da vodni stres zaenkrat ni bil problematičen. Podobne so bile rastne razmere tudi na rastiščih oljne ogrščice. Bolj izpostavljeni pa so bili koruzni posevki. Trenutno so v razvojni fazi tretjega lista. S plitvimi koreninami je posevke občasno že oviral vodni stres. Podobno velja tudi za buče in vrtnine. Za trajne kmetijske kulture pa oskrbovanje z vodo iz globljih plasti tal ni bilo problematično.

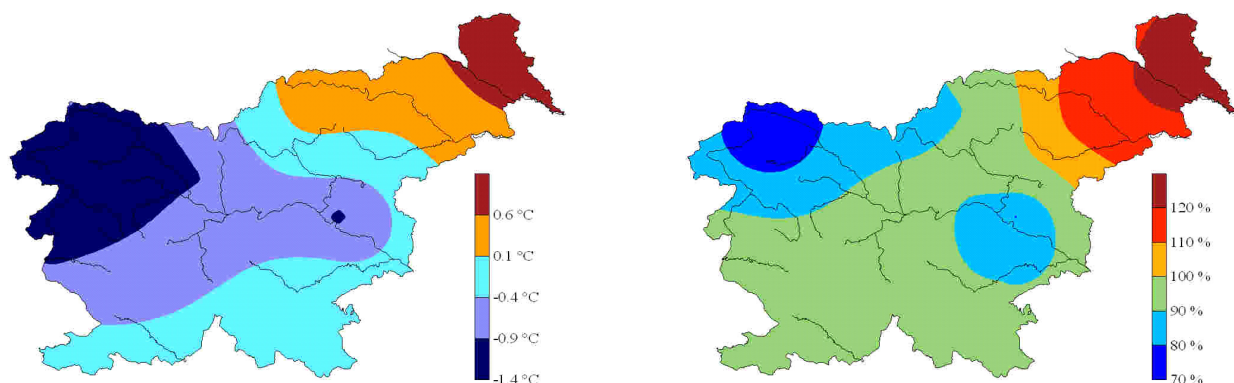
V zahodni Sloveniji so bili pogoji z veliko zračne vlage in pogosto omočenostjo listov ugodni za razvoj številnih glivičnih bolezni žit. Poročajo o pojavu žitne pepelovke v Vipavski dolini. Tudi v osrednji Sloveniji in na Dolenjskem so bile vodne razmere v tleh ugodne, manj stimulativne pa so bile za ta čas nekoliko prenizke temperature zraka. S težavami so se soočali tudi pridelovalci jagod, ker plodovi slabo dozorevajo.

VODNA BILANCA

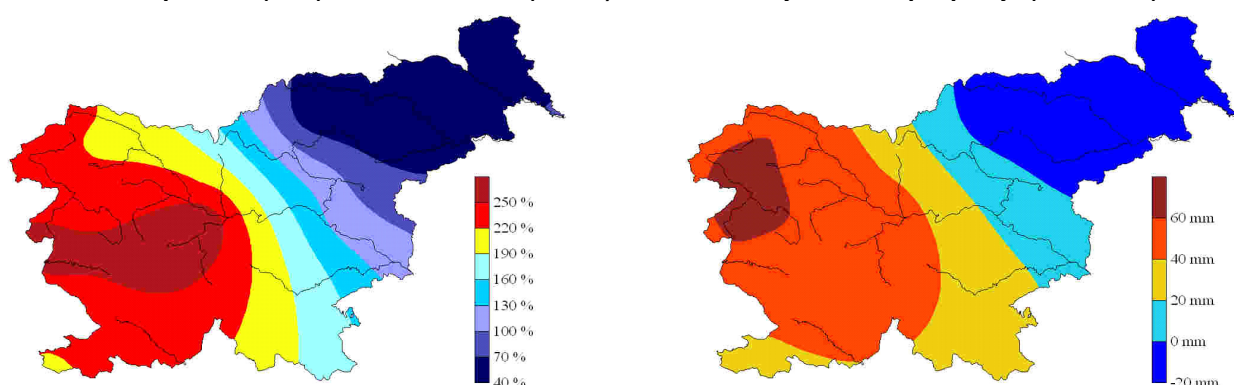
Obilne padavine v Z, SZ in osrednji Sloveniji so doprinesle k pozitivnem stanju vodne bilance, s presežki od 40 do 70 mm vode. Na skrajnem SZ so bili presežki vode še nekoliko večji. Proti severovzhodu pa so se presežki vode postopno zmanjševali do uravnoteženja oziroma stanja primanjkljaja na skrajnem SV države. Presežki vode so bili večji kot so povprečno v drugi dekadi maja, le na SV Slovenije so bili primanjkljaji primerljivi z dolgoletnim povprečjem.

Odklon temperature zraka (levo) in ur sončnega obsevanja (desno) v 2. dekadi maja 2013 od povprečja (1971-2000)

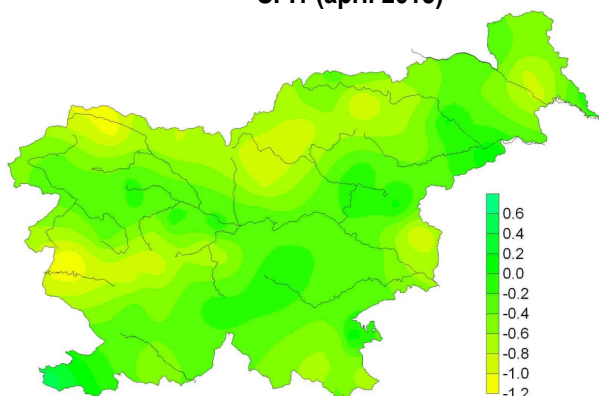

Odklon padavin (levo) in vodne bilance (desno) v 2. dekadi maja 2013 od povprečja (1971-2000)

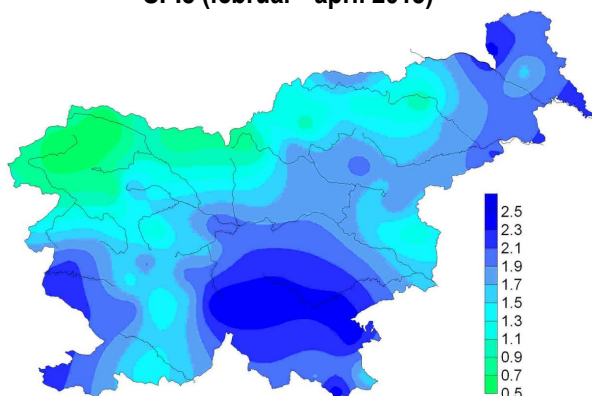

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje. Pozitivne oziroma negativne vrednosti SPI indeksa še ne pomenijo moče oziroma sušnosti, pač pa le pozitivno oziroma negativno odstopanje padavin od dolgoletnega povprečja in v primeru velikih odstopanj nakazujejo izredno stanje. V letošnjem aprilu je bilo v večjem delu Slovenije zmerno suho, na severu in delu severovzhoda, v Vipavski dolini in delu Goriške, v Beli Krajini in na Bizeljskem pa zelo suho. Le obalni del in del vzhodne Slovenije je imel padavin več kot v povprečju (zmerno in zelo mokro). V trimesečnem obdobju januar - april pa je bilo ekstremno mokro zaradi mokrega marca in februarja, saj je bilo v tem obdobju opazno več padavin kot je značilno za obdobje 1971-2000.

SPI1 (april 2013)

SPI3 (februar - april 2013)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,0 do -1,49	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,5 do -1,99	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %